

CÍSAŘOVNA ALŽBĚTA.

Roman od Viléma Horáka.

To se vám snadněji tekne, než učiní. Vše tedy, Miramone, že já také vás nenávidím a vámi opovrhují. Jednou postavil jste se mně do cesty. Vše je mně odcizoval. Celý rok již potulují se po zemi. Žijí zde, v této děvě, chytří jako vypovězení — jen jediný cit máe koř — láska k Bazainovi! A naděje! Naděje, Miramone, že z této chaty povede mne cesta k císařskému choti. Nebyla bych žena, nebyla bych Gitta, kdybych Miramona nechała uprchnouti!... Za mě vypovězení odpátlím ti gajejmí Vrány sluhu můj, Sepi, vejdí a uvrhni v punta kata Mexika!

"Gitto, vy nemůžete být tak necitelnou," pravil Miramone zmateně. "Očekává mne císař Maximilián. Nestavte se mně do cesty, nechtějte mou zřábu, budu zabíjeti, budu vražditi, ale musím utéci dále!"

Dvě chaty rozletěly se dookola z velikým hlukem. Dvěma vstoupil Sepi, Cittiin sluha, oděný v šaty námořnické. Za ním strážník černého kůžete a — otec Timotej.

"Mám tě, pse!" obořil se strážník na Miramona. "A ještě si troufal obličej se do latí mého pána! Ah, rozlušme všechny kosti tomu vrahovi!"

"Ticho, pane strážnístě!" pravil otec Timotej. "Pan Miramone znám následky svých činů, dům obklopen jest vojskem, na útek není ani pomyslení. — Odevzejte tedy zbraň, zbraň, službovka a následujte strážníka."

Miramone na smrt bílý stál uprostřed sedničky. Opral se o stůl a zamračeno pohlížel hleď na Citta, hleď na otce Timoteje.

"Osuď tomu chtěl," řekl Miramone tiše. "Bůh má vidí do duše, že mě jsem na srdci vždy ve líkové Mexika a budoucí jeho blaženost. Padl jsem.... Pád svůj ponosu oddané.... Tu jest má šavle, pane strážnístě!... Odevzďám ji vám a ne tomu křiž, protože jí není hoden. Vy jste vojína, jsem ve váli moci, máte právo, abyste se mnou jednal nešetrně. Ale upozorňuji vás, že Juarez, váš vůdce, odsoudil mne drahou matku a milou sestru k smrti a dal je upáliti; kdybych byl pustil lid mexický ohořel i mým, i to mně Bůh odpustil.... Odevzďte mne odtud!"

Miramone odpálil si šavli a podal jí strážnístrovi. Strážník přijal jí od něho. "Šavle tato posud je poříšná krev kněžice Mexického. Každé byl stoupencem republiky; krev tato volá po pomstě.... Pane Miramone, vy jste zbabělý uprchlík a já budu s vámi zacházeti tak, jak si toho uprchlík zasluhuji."

"Musíte ho trápiť a mučiti, jako on činil mně!" zvolala Gitta hněvivě. "Tento muž pronásledoval mne až sem, do této chaty, kdesi — kdyby mne byl nepověděl, kdyby mne, bídák, neoblhel — mohla jsem teď bydliti v paláci, v červeném domě!"

"Přýč s ním!" zvolal otec Timotej. "Ať žije republika! Ať žije Juarez!" odpovčďal strážník a pohlédnuv na Miramona, ukázal na dvě.

Miramone šel. Na prahu chopil se ho zoldniti a svázali ho. Miramone bez hlásku strpěl hrubost vojáků. Venku, nad Vera-Cruzem bylo nebe rudé.

Přítavní město bořelo. Pušky rachotily, dila duněla, vzduch byl plný výkřiků, nářků a hrozného zmatku. Miramone dval se s bledou tvář a se srdcem stádným k holicimú městu.

"Vše jest ztraceno!" zachvěl se v duchu a po bledých tvářích skanuly mu dvě slzy. Strážník utěděl ho zád. "K přistaviť!" obořil se na něho zbruba. "Tí válečné lodě Juarezovy již přistály...."

KAPITOLA 44. Obě dolů. Denní práce byla ukončena. Hlonoz v dolech utichl, odsouzení jedli a odpovčďali. Dozorci a strážě procházeli jich bráhy, prohlídli všude každého, nepovolily-li ležety, jimiž k vozíkům byli přikováni, jsou-li na rukou i na nohou okovy dost těsné. Tí, kdož za dne provinili se proti kázi nebo pilnosti, byli postřáni. Tomu odepřeli vešči, onoho zase spoutali krátkými železnými pouty.

Pak nastal v dolech klid. Ale byl to klid jen na oko, neboť uvnitř, v ubelých výklencích, v brlozích, razilo si nesmírně mnohý vzdech tíse cesta k nebesům, jež odsouzenec zde nikdy nespátl; mnoho vtěch sliz tonilo se po tvářích.

Místo Roburvo, který byl dán Eskobedoovi za družu, zaujala Gitta, generálova choť.

Měla na sobě tmavé, záplátovavé a od ubelého práchu omazané šaty z hrubého plátu. Nohy měla bosé a ruce měla stejné jako Eskobedo přikovaně k vozíku.

Žena vyslšené klesla na slámu na zemi. S bledých, řediv zbarvených tváří jejích ziral bolá bída. Vpadli oči její svědčily o nesmírném utrpení duševním. Eskobedo skrčil se u ní.

"Moje dráhá ženo, proč jsi sem jen chodila?" vydýchli si Eskobedo smutně. "Zde jest utrpení veliké a ukrutné! A takové jest a bude to vždy pro ty, kdož se sem dostaoau, byť stál v čele vlády kdokoliv!"

"Přišla jsem sem s radostí, Eskobedo," šeptala Gitta. "Jsem tobě na blísku a to mně nahrazuje všechny utrpení. Vádneme spolu, spolu uprčeme k smrti vešči. Mnogo nám již žiti nezbyvá, a oba jsme v hrozném stavu. Vlasj šedivi, prsa ti vpadla, záda se ti zakřivila, tělo tvé je plno ran. A já?... Oh, mne bolí jen v prsou a v duši! Dobrý Bůh plece jen ustrne se nad námi a odejdem do lepšího a krásnějšího kraje, kde není strannických bojů, zlych a citiždnostivých lidí, kde v srdcích dil jen láska a mír."

"Umřeme, aniž bychom kdy více spatřili oblohu naší milené vlasji."

"Naše vlasť, dráhý muži, není již na tomto světě. Nad oblaky, tam... tam budeme žiti znova!"

"Bojíme se o tebe, dráhá Gitto. Na tvářích vyrazily ti rudé skvrny...."

"Mám horečku.... není to nic. Obejmí mne! Oh, kdybych věděli, s jakou radostí snámš s tebou trampoty otroctví!... Milovatí věrně tam nahore, ve světě, v blaohybu a v bohatství — jak nepatrný se zdá odtud býti!... Bída a utrpení jsou nejlepším zkušebním kamenem lásky!"

"Jsi hrđinkou, milá Gitto! Padám před velikostí tvé lásky a na kolenu tě zbožňuji jako světicsi!"

"Jenom mne miluj! Víc od tebe nezádám."

Gitta bolesteň zakakalala, v prsou jí sípelo, na tvářích rozkvetly jí krvavé rudé rže, rže horečky. "Zhasni světlo, budeme spáti," šeptala Gitta. "Ve spání nebudeme cítiti své utrpení."

"Neroutám si zhasnouti je, drahoučku." "Proč?"

"Tvé oči lesknou se zvláštním leskem!"

"Mám zimnici nebo horečku, nic jiného to není, Eskobedo!"

"Zitra nepřejdem do práce." "Budou nás nutiti a pobzeti." "Nedopustím, aby nás odvíleli. Sám také stěži lidý hýbám, i já potřejuji odpovčďati. Jsem vězňi, ale se zvíťaziti!"

"Kdo zavědł toto strašně vězení?"

"Španělové je učinili, republiky je plevzaly, císaři budou pokračovati...."

"Oh, kdyby aspoň člověka zde nebyli a netloukali!"

"Kdyby si někdo troufal ještě na tebe ruku vzátihouti, toho usškrtím!"

"Považ si jen na důsledky takového činu! Zastřelili by tě...."

"A co včie? Myslíme, že v peklie se vede lépe, než tady!"

"Ale Gitta tvoje zůstala by samotna.... A rci neviděti jsi, jak nestoudují si poňasji strážci naši vůči ženám bez mužů a dívkám?"

"Hanba, co s nimi tropí!"

"No, vidíš, dráhý muži. Ty umřiti, ne, ne, ještě nesmíš!"

"Oh, moje Gitto!" odvětil Eskobedo s pohnutím.

"Pamatuj se na Španělsko!" "Pamatuji."

"Když jsi mne takto poprvé k sobě přivlnul?" "Pamatuji."

"Kolik let již od té doby uplynulo!.... A hleď — já jsem šťastna."

Gitta rozuměla i této řeči.

"Trpi, nesmírať trpi," vysílala si v duchu.

"Spí, drahoučku," šeptal jí Eskobedo.

"Spím již.... A již docela usnám!.... Procházíme se v pře krásně zahradě. Na ruco umístě se mně malý plavovlasý hořik a ty tohoto hořika objímáš a líbáš! Ku podivu, že teď mám tento obraz viděti.... Vlecko kolem nás jest jasné. Nad námi usměvává se bíoha, a onohu našich ospale se kolébá nekonečné mlou.... Vše to vidím a vše je tak krásné a tak usnětělé!...."

"Napij se ještě trochu vody, má horečku...."

"Nevyrukoj mne, dráhý Eskobedo! Před duševním zrakem mým obraz se mění.... Syn tvój jest vojákem.... Bojuje za svobodu Mexika.... Vítězí.... Vítězí.... Trubky vřelí! Jásot pravá! Ho po cestách!.... Ulice města Mexika jsou vyždobeny prapory.... A ústa všech provolávají: Sláva synu Eskobedovu!"

Venku ve škole ozval se hrozný hlonoz. Zdálo se, že i z děl se zde stfílil. Eskobedo chtěl se posaditi, ale hlava Gittina spočívala na jeho hrđi, nemohl se zvednouti.

"Slýbela jsi.... Zdálo se mně, že zde stfílili!"

Gitta neposlouchajíc slova manželova, pokračovala:

"Z červeného domu vycházíme my dva synu svého vstřici: já a ty, staří, šedivi, srbení.... Ty mu odevzďáš svou zbraň.... Já pláču.... objímám ho.... líbám.... Oh, synu vysvobodil Mexiko!.... Můj syn...."

Venku opětovaly se ony výbuchy. A hneď po té ozvaly se hlasy dozorců.

Křičeli zmateně, probouzeli vězně, tropili hluk, vyhožovali, bili a tloukli.

"Gitto, neslyšela? Snad se přibodli výbuch plinu v dolech, nebo se škola stfílila! Musilo se něco státi!"

Gitta neodpovčďala. "Gitto, spíš.... Vzbuď se, burcuji nás již také!.... Marš náš o vítězém synovi, vždyť nemáme žádných dětí!.... Gitto, má dráhá Gitto!"

Gitta ležela těle a bez pohouti na řadech Eskobedových. U otvora náhle objevil se jas pochodní. Černá nitro jeskyně ozářilo se rudým světlem.

"Vzhůru!... Vzhůru!... Neptitel vřel do dolů!... Vyhodí celé doly do vzduchu!... Zachraň se, kdo můžeš!"

A dozorce s pochodní prchal zase dolů.

"Utěči!.... Mám utěci!.... Zachraňti se?.... Dráhá Gitto, slýšels?... Mohli bychom býti svobodni, mohli bychom se zachrániti, cesta je volná — jenom nepřítelme se máme prodrti. Kdo jest ten nepřítel? Císař? Přesident?.... Pojď, utěče, sice vyhodí doly do povětří a zahyneeme obilky smrti — a pče mžeme býti svobodni!"

Gitta neodpovčďala ani teď. Eskobedo zovula zvedl hlavu Gittinu; zatřásl jí, volal na ni, ale Gitta se nepohnala.

"Gitto, moje Gitto, probuď se! Probuď, co se s tebou stalo?... Světlo!.... Sirkul!.... Lampul! Má Gitto je mrtva!"

Eskobedo šileně položil Gittu opět na slámu.

Rozběhl se pro světlo, pro sirkul, ale nemohl — choť jeho byla přikována k němu!

Venku rachotila stfělba z pušek, díla duněla.

Nitro tloučďalo válečný hluk steroz ozvonoz.

"Kde jest Eskobedo?.... Ať žije mexický hrđina za svobodu! Sláva generálu Eskobedovi!.... Sláva!.... Ať žije!...." znělo ze sterých a sterých hrđel.

Nitro tloučďalo jas pochodní. Dozorci prchali, utkají, rozmetali se, jakoby jich vůbec v dolech ani nebylo.

"Provolávají mě jméno?... Mně provolávají slávu?" šeptal Eskobedo, vrhnou se na svou ženu bez pohnuti ležel. "Což nepřítelme tedy jest znova zvkřfšená republika? Juarez že by se byl vrátil?... Moji stoupenci, moji přítelé mně provolávají slávu? Gitto má! Gitto má, procitni, hrđina svobody udeřila, Mexiko jest naše, jsme svobodni, svobodni!"

U vchodu do výklenku jeho zastavilo se několik ozbrojených vojůů, opatřechých pochodněmi. V čele jich stál — Juarez.

"Eskobedo, na mou hrđi, jsi svobodni!" zvolal Juarez do vězení.

"Přítelí moji!.... Juarez!...." koktal Eskobedo slze, a třesa se po celém těle, povstal ze země.

"Co se stalo?" ptal se Juarez. "Má žena.... má zkořžovaná žena — jest mrtva!" zvolal Eskobedo.

Eskobedo padl s hořkým pláčem na svou choť. Objímal jí, líbal, hřdí, ale Gitta vše to již necítila.

"Dejte na ni pozor, přítelé! Vynechte jí za mnou na světlou deni, pochovejte ji s náđerou, Gitta byla svatá, svatá! To pravím já, přítelé!.... Ano, rozloučil jsem se s nejdražší ženou na světě.... Nemám nikoho kromě vás a své vlasji!.... Rozdělte má pouta a schvazejte je i okovy mé ženy na památku!.... Ku pledu, vřstenci!"

Těžká železa byla mu v malé okovy sejmuta. "Chci se ukázati lidu tak, jak jsem: bos, roztrhan, špinavý s rukama a nohama plnými ran. Ať vidí každý, jak se s poraženými vůdci vojsk zde zacházelo!.... Můžeme jiti!"

Generál ještě naposledy rozloučil se s pohledem se ztrulou tvář Gittinou a volnými kroky vyšel z doupěte.

U vchodu uvítal ho Juarez s otevřenou náručí. Přivlnul ho na svou hrđi a slavnostně zvolal:

"Co jsem teď viděl, jest více než hrđza! Mrazí mne z toho obrazu, až se třesu! Na věčnou upominku na to, žes ty zde trpěl a já že tady byl — odevzdávám tyto doly pávodniimu účelu. Vzduch zdejší ať vše nezachvívá se vzdechy vězňů. Černé tyto stěny, jež tvoří poklad Mexika — nechť vydávají ozvěnu písní svobodných, volných a pilných dělníků!.... Váchni vězňi v dolech v sopedných horách jsou volni a svobodni, jen jedna povinnost je očekává: věrnost k zájmům vlasji!.... Ku pledu, kamarádi!.... Ať žije Eskobedo, hrđina, který z nás všech nejvíce trpěl pro svobodu!.... Hudebníci! Nechť zaf mexická píseň svobody!...."

Juarez podal ruku Eskobedovi, který ve špinavých šatech vzdeřských a bos vyšel v čele čtyř vojska ze školy, na svobodu, aby opět se ujal vrchného velení vojska republiky mexické!

Gitta zůstala s několika vojáky ve škole.

Stěhli ji s úctou, jakoby tvořili žestranu stráž tě, jež jako bídná restreanka ukončila životní svou dráhu.

Jiní vojáci nasekali nabože v dubového lese větve. Z těch učinili Gittě poslední lůžko!

KAPITOLA 45. Císařv samociti. Císařské vojsko z města Mexika z jeho okolí dopravčlozo úprkem císaře Maximiliána do Queretara. Císařovna odjela napřed a zdržovala se již v queretarském císařském zámku, kdy Maximilián hůboc skřivený a unaven tam dorazil.

"Zachraňte se, veličenstvo," pravil Mehia se slzami v očeh.

"Kam?" tážal se císař zasmušile. "Přýč se země, domá do Miramare nebo do Paříže — jenom pryč odtud!"

"To nemohu učiniti, Meho." "Juarez podruhé nepodaří se nám přemoci!"

"Pokořen, přemožen, zničen, nedovedi bych odtud odejiti."

"Jde o váš život, veličenstvo." "Vím...."

"Co zamýšlíte, veličenstvo?"

"Stráhu sem, do Queretara, své stfí! až čtyřtisícové vojsko a odtud budu útoky Juarezovy odrážeti, pokud nedostanu nové pomoci."

"Od koho byste mohl čekatí pomoci, veličenstvo?"

"Od mého chána, belgického krále, a od bratra císaře rakouského."

"Jeho veličenstvo František Josef I. již poslal pomoc; v jeho říši jest také mnoho potíží."

"Také francouzský císař při spěje mi ku pomoci." "Ten nikdy!"

"Ještě to jeho povinnost." "Napoleon III. nechal vaše veličenstvo hanebně v nesázích."

"Promluví si s ním sám, sám si k němu zajede!"

"To by bylo dobře. Jděte, veličenstvo, a setkáte-li se se sklámsím, zůstaňte v Paříži — škoda by bylo zemřiti tak mlád!"

"Což považujete zdejší stav za tak beznadějný?"

"Jsem na tom tak, že musíme se starati jen o zachráněni života. Říše, císařský trůn, láska lidu — všecko, vše je ztraceno."

"Což Juarez má tolik vojska?"

"Vojska a peníze?"

"Kdo mu poskytí peníze?" Mehia pokrčil rameny. "Praví se, že je dostal od amerických Spojených Států, aby v Mexiko obnovil mír a republiku."

"Vojsko má, jeť tam spēchalo ku pomoci, vrátilo se dnes rázo zase sem."

"Poráženo?" "Nikoli, jen vysíleno." "Co se stalo?"

"Juarezovo vojsko podniklo v noci útek na město. Hledali Miramona, který zabil kůžete Petra Medicajského."

"A?" "Generál Hajduk postavil se v čelo našeho vojska a zahnal pozemní vojsko."

"Hajduk se uzdravil?" "Ano, veličenstvo. Je to povidná historie!"

"Dřive mně předaoeste válečné zléčícístí." "Město zapálili vojáci Juarezovi. Zatím se objevily pod Vera Cruzem tři nepřátelské lodě."

"Bombardovalí město?" "Nikoli. Ale...."

Mehia se zamířel. "Z háder vydral se mu těžký, lolestý vzdech."

"Ale?" nálehal císař nepokojně. "Odevzli Miramona, veličenstvo."

Císař se zarazil a zbledl. "Miramona zajali?" pravil a v očeh zálesky se mu slzy. "Bohužel!" odvětil smutně Mehia.

"Kdo ho zajal?" "Prostý strážmistr, vedený — otcem Timotejem."

"Ah, kouzelník mnich! Zapřísáhl nepřítel císařského domu! Kam odvedli Miramona?"

"Přýč do Mexika, k Juarezovi." "Válečné lodě odtáhly tedy od Vera-Cruzu?"

"Ano." "Pánem postaveni tedy zů stal...."

"Generál Hajduk." "Hajduk tedy pče něč nynější vítěze?"

"Kdyby měl dosti vojáků, učinil by to. Ale takto...."

"Budeme je mřti! Budeme mřti vojska dost, Mehio, jen neklesje! Ubohý Miramone, můj věrný a dobrý přítel! Nesmírať mne bojí jeho neštěstí.... Ale důvěruji v Pána nebes, že ho budu moci vysvoboditi."

Mehia potřásl hlavou. "Že ne?" tážal se císař Maximilián.

"Nikdy více, veličenstvo." "Myslíte, že ho zastřelí, než mu budeme moci přispěti ku pomoci?"

"Tak jest, veličenstvo." Císař snažil se opanovati své vzrušení.

Po malé chvíli se tážal tichým hlasem: "Altamira skutečně zmizel?"

"Nikdo neví, kde jest, veličenstvo."

"Vy také nemáte o tom žádné tušení?"

"Oh, podezření mám!" "Podezření?"

"Ano. Že nás opustil. Stal se stoupencem Juarezovým."

"Co by ho přimělo k porušení přísahy?"

"Touha po moci. Altamira ná ležel vždy k té straně, jež právě vládla, nechť byl hlavou její císař či prezident!"

"Podle toho mám jen dva vojevůdce. Váš a Hajduka."

"Tak jest, veličenstvo." "A vy mně dáváte radu, abych se zachránil odtud?"

"Radím tak z upřímného srlice, veličenstvo." "Nemáte chuti k dalšímu boji?"

Neduh ledvin
Jest přičinou pšeběhše smrti tisíců lidí každý rok. Neať nemocí více nebezpečné a zádné. Dávejte pozor na ranné přlenaky — píchání v zádech, nepavost, otoké údy a povšechnou slabost.
Dra. Petra Hoboko
má zvláštní vity na ledviny, přirozené odotky těla. Ostrážuje upotřebenou látku, která je ucává a podobuje je k přirozené činnosti. Není to lék lékárnický. Lze ho dostati pouze od mističek jednatelů nebo přímo od vyrábitele.
DR. PETER FAHRNEY,
112-114 So. Hoyne Ave. Chicago, Ill.

Kdykoliv potřebujete kočár k pohybu aneb k vyříděci, objednejte si jej v největší přívěsné kočár a povozů
Palace Stables,
C. H. CRIGHTON, maj.,
roh 17. a Davenport ul.
Kočáry jsou vyřizvány a proto možno v nich podniknouti i delší výlet. Povozy možno si objednatí též telefonicky. TEL. 357. 38

JOS. DUFFY velko- i maloobchodník LIHOVINAMI
.... má na skladě....
výborná importovaná i kalifornská vína, jakož i importované a kentucké kořalky a likéry.
Ručí, že zboží jest také, jak o něm tvrdí, jinak se peníze vrátí.
TELEFON 38. 2508 N Street. SOUTH OMAHA.

A. N. Frick & Son Co
Velkoobchodníci a importéři LIHOVIN a LIKÉRŮ.
Nástupci firmy: L. Kirsch Sr., Frick erb. Tel. 544. 1001 Farna. ul., Omaha

Fred Krug Brewing Co.
OMAHA, NEBRASKA.
"Státní vzorný pivovar."
Vaří nejlepší druh ležáku
Cabinet a Extra ležed v soudkách a v lahvicích. Vyrova se každému a každé ho nepeděti
NAŠE ZÁSADY: Nejlepší materiál a nejlepší technická dovednost. Veliká pečlivost a obchodní upratnost
NAŠE SNAHA: Uspokojiti obecenstvo.
NAŠE ODMĚNA. St. ve se zřetlněji obchod.
Dopisy se ochotně vyřizují dle vřání.

Metz Bros. Brew'g Co.
Stará a spolehlivá sladci.
Vaří a lahvuji výborné pivo.
Telefon 119. OMAHA, NEBR.

Pro stůl.
Tí, kdož dovedou oceniti výborný stolní nápoj, oblihibi si zajistí naše "GOLD TOP" lahvové pivo. Jest lebké, perlické se a řízná a jako jest zdravé, jest i chutné. Vyrobeno jest z nejlepšího chmele, vybraného ječmene a čistě vody — není v něm ani jediné přísady, jež by byla škodlivá nebo nezdřavá. Není to lacné pivo v nížádném smyslu, ale jest to jedno z nejlepších, a ti, kteří je jednou okusili, stali se kádnými našimi zákládky.
Dodává se v bednách a sice v lahvicích kvartových neb paitových. Objednejte si u svého obchodníka aneb telefonem. — Tel. Omaha 1542; So. Omaha 8.
JETTER BREWING CO., vaří a lahvuji výborné pivo SOUTH OMAHA, NEB.

Muž, kterýž hledá
stále přiležitost k zlepšení svých poměrů, jest mužem, kterýž jednou docílí svého účelu. Jestliže se muž ten obrátí na
Chicago, Milwaukee & St. Paul R'y
obdrží takovou zprávu ohledně poměrů, ležících na této dráze aneb k ní sáhajících, že mu přispěje v houbě jeho za štěstím a blahobytem. Adresa
F. A. NASH, Gen'l Western Agt., 1524 Farnam St. OMAHA, NEB.